
J.W. RUNEBERGS PRIS

J.W. Runebergs pris 2023 till Mikael Knip

Johan Wilhelm Runebergs pris för 2023 tilldelades professor Mikael Knip för hans banbrytande forskning inom typ 1-diabetes. Mikael Knip är professor emeritus i pediatrik och har under sin

långa forskarbana utrett mekanismer bakom uppkomsten av typ 1-diabetes och strävat efter att hitta sätt att förebygga sjukdomen. Redan på 1980-talet visade hans forskargrupp att barn som insjuknar i typ 1-diabetes har starkare autoantikroppsrespons och aggressivare sjukdom än vuxna som insjuknar i typ 1-diabetes. Senare har hans grupp visat att sådana autoantikroppar kan utvecklas redan under det första levnadsåret. Vidare har han framgångsrikt utrett den så kallade hygienhypotesen, det vill säga att allergier och också autoimmuna sjukdomar såsom typ 1-diabetes är vanligare i högt utvecklade länder. Professor Knips forskning sträcker sig från att utreda sjukdomsmekanismer på molekylnivå till att utveckla förebyggande åtgärder som han sedan utvärderar i stora ran-

domiserade studier. Tanken är att det bästa sättet att behandla en sjukdom är att förebygga den.

Mikael Knip har publicerat över 700 vetenskapliga originalartiklar och handlett 35 doktorsavhandlingar. Knips publikationer har citerats mer än 35 000 gånger och han har fått flera pris och utmärkelser.

Johan Wilhelm Runeberg var professor i medicinsk klinik vid Helsingfors universitet 1877–1907, hedersledamot av Finska Läkaresällskapet och nationalskaldens tredje son. År 1902 instiftade han och donerade pengar till en prisfond med ändamålet att Finska Läkaresällskapet ska dela ut ett pris för framgångsrik vetenskaplig verksamhet. Priset utgörs av en medalj som bär donatorns bild och åtföljs av ett penningbelopp. Priset delas ut vartannat år.

EMIL ROSENQVISTS PRIS

Emil Rosenqvists pris 2023 till Fredrik Åberg

Emil Rosenqvists pris för 2023 tilldelades docent Fredrik Åberg, som är specialist i gastroenterologi, expert på leversjukdomar och avdelningsöverläkare vid Helsingfors universitetssjukhus. Åberg är förstaförfattare i en prisbelönt artikel som publicerades i tidskriften

Hepatology 2020. Hepatology är en högtstående vetenskaplig tidskrift med en impaktfaktor på 17. Forskarna studerade över 8 000 finländare med icke-alkoholorsakad fettleversjukdom och visade att redan måttlig alkoholkonsumtion avsevärt ökade risken för leverskada hos dem (studien FINRISKI). Arbetet har citerats flitigt och också blivit mycket uppmärksammat utanför forskarsamhället. Emil Rosenqvists pris delas ut vart femte år till författaren av det ”värdefullaste, till den inre medicinen hörande arbete, som av finsk medborgare offentliggjorts under de senaste fem åren”.

Det prisbelönta arbetet: Åberg F, Puukka P, Salomaa V, Männistö S, Lundqvist A, Valsta L, Perola M, Färkkilä M, Jula A. Risks of light and moderate alcohol use in fatty liver disease: follow-up of population cohorts. Hepatology 2020;71:835–48.